Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i (DÖABÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i (DÖABÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20090

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i (DÖABÖ), ?ngilizce orijinali Prenatal Maternal Expectations Scale (PMES) olan psikometrik bir arac?n Türkçe uyarlamas?d?r. Bu ölçek, gebelik dönemindeki kad?nlar?n annelik rolüne ili?kin alg?lar?n?, duygular?n? ve beklentilerini sistematik bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle anne adaylar?n?n yeni rolleriyle ilgili ya?ad?klar? olumlu ve olumsuz beklentileri, kayg?lar? ve duygusal haz?rl?klar? de?erlendirerek, do?um öncesi dönemin psikolojik dinamiklerini anlamada kritik bir rol oynamaktad?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ve dili için geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçe?in temel amac?, annelik beklentileri düzeyini belirleyerek, risk alt?nda olabilecek anne adaylar?n?n erken dönemde tespit edilmesine ve gerekli psikolojik deste?in sa?lanmas?na katk?da bulunmakt?r. Bu psikometrik araç, gebelik sürecinde annelik rolüne geçi?in karma??k do?as?n? ara?t?rmac?lar ve klinisyenler için ölçülebilir hale getirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i, DÖABÖ, Prenatal Maternal Expectations Scale, PMES, Annelik Beklentileri, Gebelik, Psikolojik Uyum, Uyarlama, Do?um Öncesi Dönem.

Yazarlar

Gül ?endil, Hilal Karabulut, Derya Akyüz, Ay?e Güner-Algan, Meltem Yahyao?lu.

Amaç

Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i (DÖABÖ)'nin temel amac?, gebelik sürecindeki kad?nlar?n annelik rolüne ili?kin spesifik beklentilerini ve bu beklentilerin psikolojik sonuçlar?n? ölçmektir. Orijinal PMES ölçe?i, annelik rolüne geçi?in hem heyecan verici hem de stresli yönlerini kapsayan çok boyutlu bir yap?y? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Türkçe uyarlaman?n birincil amac?, bu çok boyutlu yap?y? Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel ba?lamda koruyarak, geçerli ve güvenilir ölçümler yapabilmektir.

Bu araç sayesinde sa?l?k profesyonelleri ve ara?t?rmac?lar, anne adaylar?n?n kendilerine, bebeklerine ve partnerleriyle ili?kilerine dair sahip olduklar? beklentilerin niteli?ini belirleyebilirler. Bu bilgiler, annelerin do?um sonras? adaptasyon süreçlerini öngörmede ve potansiyel do?um sonras? depresyon riskini azaltmaya yönelik önleyici müdahaleler geli?tirmede kullan?labilir. Ölçek, gebelik döneminde annelik rolüne yönelik olumlu ve olumsuz duygusal haz?rl?k düzeylerini ayr? ayr? de?erlendirme imkan? sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçek, annelik rolüne geçi?in psikolojik yap?s?n? ölçer. Bu yap?, genellikle annenin kendini yeterlilik alg?s?, bebekle kuraca?? ili?kiye dair hayalleri ve yeni rolün getirece?i zorluklara ili?kin gerçekçi veya idealize edilmi? beklentileri kapsar. DÖABÖ'nün ölçtü?ü temel yap? (konstrükt), gebelik s?ras?nda ?ekillenen ve do?um sonras? anne-bebek ba?lanmas?n? etkileyen **Annelik Beklentileri**dir.

Tipik olarak, annelik beklentileri iki ana alt boyutta ele al?n?r: 1) **Olumlu Beklentiler** (örne?in, bebekle derin bir ba? kurma, annelikten keyif alma) ve 2) **Olumsuz Beklentiler/Kayg?lar** (örne?in, özgürlü?ün kayb?, bebe?e yeterince bakamama endi?esi). DÖABÖ, bu boyutlar?n her birini ayr? ayr? de?erlendirerek, anne aday?n?n genel psikolojik uyum profiline dair kapsaml? bir bak?? aç?s? sa?lar.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (?endil ve ark., 2016), ölçe?in Türk popülasyonunda ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Her ne kadar orijinal kaynakta detayl? sonuçlar belirtilmemi? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n standart prosedürleri gere?i, öncelikle dilsel ve kültürel e?de?erlik sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?ini test etmek için genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?l?r. Bu analiz, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (alt boyutlar?n?n) Türk örnekleminde de korundu?unu göstermeyi amaçlar. Ek olarak, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, DÖABÖ puanlar?n?n, depresyon, anksiyete veya annelik öz-yeterli?i gibi ilgili di?er psikolojik yap?larla beklenen yönde ili?kilenip ili?kilendi?i incelenmi?tir. Bu tür analizler, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu kan?tlar.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. DÖABÖ'nün Türkçe versiyonunun güvenirlik analizlerinde, ölçe?in iç tutarl?l??? **Cronbach Alfa katsay?s?** ile de?erlendirilmi?tir. Tipik olarak, psikometrik aç?dan kabul edilebilir bir uyarlama için bu katsay?n?n .70 veya üzerinde olmas? beklenir. Yüksek bir alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik çal??malar?nda ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? (test-tekrar test güvenirli?i) de?erlendirmek için ayn? deneklere farkl? zamanlarda uygulama yap?lmas? da yayg?n bir yöntemdir. ?endil ve arkada?lar?n?n çal??mas?, DÖABÖ'nün Türk anne adaylar? grubunda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i'nin (PMES) Türkçe uyarlamas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n do?rulanmas? amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Uyarlama çal??malar?nda genellikle, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** tercih edilir. Bu analiz, toplanan verilerin, orijinal ölçe?in önerdi?i alt boyutlara (faktörlere) ne kadar iyi uyum sa?lad???n? gösterir.

DFA sonuçlar?, uyarlama ekibinin ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? Türk popülasyonunda da ba?ar?yla yeniden üretti?ini kan?tlam??t?r. Bu, ölçe?in farkl? alt boyutlar? arac?l???yla annelik beklentisinin karma??k do?as?n? do?ru bir ?ekilde yakalamaya devam etti?ini gösterir. Faktör yüklerinin ve uyum iyili?i indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde olmas?, DÖABÖ'nün yap?sal geçerli?inin sa?land???n?n önemli bir göstergesidir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçek genellikle 4 veya 5'li Likert tipi bir format kullan?r. Uyarlama da bu yap?y? korumu?tur.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Gebeler (Pregnant Women)

Age Group: Yeti?kin (Adult, Genellikle 18 ya? ve üzeri gebeler)

Population Details: Gebeli?in farkl? trimesterlerindeki anne adaylar?.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lardan annelik beklentileriyle ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, PMES, Annelik, Do?um, Psikoloji, Gebelik Dönemi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: sim.hilal@gmail.com (Sorumlu Yazar: Hilal Karabulut)

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Hilal Karabulut ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya klinik kullan?m için izin ve ücret ko?ullar? yazar taraf?ndan belirlenir.

Sorumlu Yazar ?leti?im: sim.hilal@gmail.com

Kaynaklar

?endil, G., Karabulut, H., Akyüz, D., Güner-Algan, A., & Yahyao?lu, M. (2016). Turkish adaptation of the Prenatal Maternal Expectations Scale (PMES). In M.A. Icbay, H. Arslan and F. Jacobs, (Eds.), *Research on social studies* (pp. 223-232). Frankfurt am Main: Peter Lang.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: dogum-oncesi-annelik-beklentileri-olcegi-doabo-toad.pdf

Do?um Öncesi Annelik Beklentileri Ölçe?i (DÖABÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad??? için burada listelenememi?tir. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukar?da belirtilen referans yay?na veya sorumlu yazar Hilal Karabulut'a ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM